

De nieuwe ambtenaar: 'vindingrijk, scheppend, productief'

Begin januari kwam ik terug van vakantie: twee weken geen werk, maar bucatini all'amatriciana, de Sint Pieter en de heuvels van Firenze. Lopen in de zon zonder winterjas – en dat voor een ambtenaar!

Pionieren in het publieke domein

Met een laatste vleugje Italiaanse nonchalance pakte ik het boek *Publieke Pioniers* op, luttele uren nadat ik weer op de Hollandse kleibodem was geland. Voor mijn vakantie had ik al in de essaybundel gebladerd: een verrassende verzameling interviews met pioniers in de publieke gemeenschap. Een overdosis Italiaans ijs zorgde voor een frisse blik bij een tweede leesbeurt. Titels als 'Durf anders te zijn', 'Meebewegen met de burger', 'Ambtenaar, kom uit de kast!' en 'Rebels with a cause' buitelden me tegemoet: wat werd hier nou écht mee bedoeld? Nieuwe ambtenaren schijnen bepaalde kwaliteiten te hebben, zoals ook de titels doen vermoeden: ándere kwaliteiten, die het beeld van de grijze ambtenaar in pak achter de computer moeten veranderen. Ambtenaren moeten blijkbaar anders durven zijn door mee te bewegen met de burger en uit de kast te komen als rebellen met een reden... Maar wat dit nou concreet inhoudt, ligt verstopt achter algemene en abstracte beschrijvingen. Om uit te vinden hoe een nieuwe ambtenaar bijvoorbeeld creatief kan zijn, moet je creatief zijn. Terwijl dit in mijn ogen nu juist een eigenschap is waarover nieuwe ambtenaren bij uitstek beschikken.

Wees creatief!

Janjoost Jullens geeft in zijn essay 'Kunst voor het openbaar bestuur' wel enkele nuttige handvatten: leer van creatieve ondernemers. Met een hart dat al in zijn studententijd verknocht was aan hiphop, heeft hij een net iets andere kijk op de publieke zaak. Zijn citaat van rapper Mos Def is niet iets wat uit de mond van de gemiddelde ambtenaar zou rollen: 'Yo, from the first to the last of it, delivery is passionate.' Juist die passie, die in de creatieve sector centraal staat, is vaak onvoldoende zichtbaar in de publieke sector. 'Saai' – hoor ik vaak over beleidsstukken. Wéér een pakket van honderden pagina's, een commissie hier, een advies daar...De passie spat er zelden vanaf. En nog minder vaak is de gemiddelde ambtenaar 'vindingrijk, scheppend en productief', oftewel: creatief, zoals dit woord in de etymologiebank omschreven wordt.

Handvatten en praktijkvoorbeelden

De handvatten die Jullens aanreikt en afkijkt van creatieve ondernemers met hart voor hun zaak zijn nog redelijk algemeen; ik vul ze aan met concrete voorbeelden waar nieuwe ambtenaren hun voordeel mee kunnen doen:

- het treffend en doelgericht maken van statements en zienswijzen; zoals de Fairtrade Gemeente campagne: 'Fairtrade Gemeente is een eervolle titel die aangeeft dat in een gemeente winkels, horeca, bedrijven, organisaties, inwoners en de lokale overheid samen werken aan meer eerlijke handel.' Op deze manier laten gemeenten duidelijk zien: wij zijn goed bezig en hier staan wij voor!

- kijken met frisse ogen en opkomende trends snel oppikken; zoals het werken met social media. Zo is de gemeente Helmond zeer actief en benaderbaar via Twitter:

- zorgen voor verrassing en inspiratie en het creëren van beleving en betrokkenheid; daarvan is de gezamenlijke invulling van de 'Buurttuin Poelenburg' door bewoners, professionals en beleidsmakers in de wijk Poelenburg in Zaanstad een voorbeeld. Een ander voorbeeld is de fotowedstrijd 'Goed rioolgebruik' waaraan de gemeente Waalre meedeed: 'Stuur een foto in die op een ludieke manier je eigen troep laat zien, wat je wel of juist niet door de wc, schrobputje of gootsteen wilt spoelen. En win met deze wedstrijd een excursie naar 'het riool'.'

De nieuwe ambtenaar kan met deze praktijkvoorbeelden aan de slag, op een vindingrijke, scheppende en productieve manier. Dit kan soms aanvoelen als buiten lopen zonder winterjas, maar buiten de gebaande paden schijnt de zon.

Het boek waarover gesproken wordt, Publieke Pioniers, is samengesteld door Simône Huijs en verscheen in augustus 2013.

Iris de Graaf
VNG Trainee